

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

27.08.2021 г. – Вариант № 2

МОДУЛ 1

Време за работа – 60 минути

Отговорите на задачите от 1. до 30. вкл. отбелязвайте в листа за отговори!

1. Кое от изброените понятия е термин в хуманистичната психология?

- А) самоактуализация
- Б) трансценденция
- В) абсолютизъм
- Г) радикализация

2. Един от най-известните представители на школата на психоанализата е:

- А) Карл Попър
- Б) Зигмунд Фройд
- В) Жан Пиаже
- Г) Лорънс Колбърг

3. Кои потребности се намират на най-високото равнище на пирамидата на Маслоу?

- А) самоактуализация и самоусъвършенстване
- Б) сигурност и закрила
- В) физиологични потребности
- Г) признание и уважение

4. Емоционално състояние, предизвикано от неочаквано напрежение, се нарича:

- А) учене
- Б) инстинкт
- В) стрес
- Г) мотив

5. Каква е самооценката на човек, чиито постижения са по-големи от неговите претенции?

- А) висока самооценка
- Б) ниска самооценка
- В) реалистична самооценка
- Г) адекватна самооценка

6. Кое от изброените НЕ е компонент на паметта?

- А) съхранение
- Б) възпроизвеждане
- В) фрустрация
- Г) запомняне

7. В коя двойка понятията се отнасят като род към вид?

- А) спортист – ученик
- Б) студент – ученик
- В) наука – физика
- Г) емоция – мисъл

8. Поредицата растение-зеленчук-морков е пример за:

- А) увеличаваме обема и намаляваме съдържанието на изходното понятие
- Б) увеличаваме съдържанието и намаляваме обема на изходното понятие
- В) запазваме непроменени съдържанието и обема на изходното понятие
- Г) между изброените понятия няма логическа връзка

9. Кое от изброените съждения е общоутвърдително?

- А) Всички ученици се явиха на изпита.
- Б) Нито един ученик не се яви на изпита.
- В) Някои ученици се явиха на изпита.
- Г) Някои ученици не се явиха на изпита.

10. Ако свържем простите съждения „Ще уча в България.“ и „Ще работя в България.“ със съюза дизюнкция, ще получим:

- А) Ще уча и работя в България.
- Б) Ще уча в България или ще работя в България.
- В) Ако уча в България, то ще работя в България.
- Г) Ако работя в България, то ще уча в България.

11. При кое условие импликацията „Ако се концентрирам, то ще запомням по-добре.“ НЕ е истинна?

- А) Концентрирам се и запомням по-добре.
- Б) Не се концентрирам, но запомням по-добре.
- В) Концентрирам се, но не запомням по-добре.
- Г) Не се концентрирам и не запомням по-добре.

12. Умозаклучението „Всички ученици излизат във ваканция. Иван е ученик. Следователно Иван излиза във ваканция.“ е:

- А) индуктивно
- Б) дедуктивно
- В) традуктивно
- Г) аналогия

13. Кое от изброените понятия е от сферата на етическото?

- А) анахронизъм
- Б) евдемонизъм
- В) популизъм
- Г) катаклизъм

14. Древните стоици се стремяли да постигнат състояние на безстрастие. Как са го наричали?

- А) апатия
- Б) аперцепция
- В) анемия
- Г) асиметрия

15. Коя от посочените характеристики НЕ се отнася до аскетизма?

- А) въздържание
- Б) смирение
- В) себеотричане
- Г) удоволствие

16. Според кой от древногръцките философи благо е висша идея в света на идеите?

- А) Талес
- Б) Платон
- В) Демокрит
- Г) Хераклит

17. Кое от твърденията можем да свържем с името на Аристотел?

- А) Човекът е мислеща тръстика.
- Б) Човек за човека е вълк.
- В) Човекът е винаги цел и никога средство.
- Г) Човекът е обществено животно.

18. Моралната оценка може да се отнася до:

- А) постъпките на животните
- Б) постъпките на хората
- В) явленията в природата
- Г) законите на природата

19. Кое от изброените деяния е нарушение на Закона за авторското право?

- А) да си изтеглим и инсталираме „пиратски“ софтуер
- Б) да използваме информация от интернет, като посочим източника
- В) да цитираме известен философ в есето си
- Г) да запишем собствена песен

20. Кой от изброените държавни постове се назначава и НЕ е задължително следствие от проведени избори?

- А) кмет на община
- Б) областен управител
- В) президент
- Г) народен представител

21. Кое от изброените юридически лица НЯМА за основна цел печалба?

- А) акционерно дружество
- Б) дружество с ограничена отговорност
- В) сдружение с нестопанска цел
- Г) едноличен търговец

22. Индивидуалната свобода и неприкосновеното право на собственост са основни ценности на:

- А) тоталитаризма
- Б) либерализма
- В) феодализма
- Г) комунизма

23. Изпълнителната власт в българската държава е съсредоточена в:

- А) правителството
- Б) народното събрание
- В) президента
- Г) прокуратурата

24. Разделението на властите в демократичната държава НЕ включва:

- А) изпълнителна власт
- Б) законодателна власт
- В) авторитарна власт
- Г) съдебна власт

25. С кой философ свързвате фразата „Човек е осъден да бъде свободен.“?

- А) Декарт
- Б) Бейкън
- В) Хюм
- Г) Сартр

26. Кой от дяловете на философията има за основен предмет на изследване красивото?

- А) онтология
- Б) етика
- В) естетика
- Г) логика

27. В коя редица философите са подредени в правилна хронологична последователност?

- А) Кант-Хегел-Ницше
- Б) Хюм-Августин-Лок
- В) Киркегор-Сократ-Сартр
- Г) Ницше-Хераклит-Ясперс

28. С натурфилософията свързваме:

- А) Камю и екзистенциализма
- Б) Декарт и рационализма
- В) Бейкън и емпиризма
- Г) Демокрит и атомизма

29. Рационализмът се противопоставя на:

- А) стоицизма
- Б) емпиризма
- В) хедонизма
- Г) перипатетизма

30. Коя от древногръцките думи означава буквално „слово, закон, наука, разум“?

- А) атом
- Б) логос
- В) ейдос
- Г) техне

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

27.08.2021 г. – Вариант № 2

МОДУЛ 2

Време за работа – 60 минути

Отговорите на задачи от 31. до 38. вкл. запишете в свитъка за свободните отговори!

31. Коя от школите в психологията приема, че човекът е уникално и свободно същество, а ролята на психолога е да му помогне да развие своите силни страни?

32. Образувайте две сложни съждения от следните прости съждения: „Храня се разумно. „Грижа се за здравето си.“, като използвате дадените по-долу логическите съюзи:

1. импликация
2. конюнкция

Срещу създадените от вас сложни съждения напишете дали са конюнкция или импликация.

33. В свитъка за свободни отговори срещу съответната буква запишете онова от понятията – нихилизъм, рационализъм, скептицизъм, емпиризъм, което отговаря на съответното определение:

- А) Теория, според която опитът е основа на познанието.
- Б) Теория, според която мисленето е основа на познанието.
- В) Теория, според която всичко е лишено от обективно значение.
- Г) Теория, която подлага на съмнение възможността за обективно познание на истината.

34. Посочете кой от дадените подходи на коя психологическа школа съответства – хуманистична психология, бихевиоризъм, психоанализа.

1. Когато човек е объркан, несигурен, уплашен, той се нуждае от разбиране и изслушване.

2. Когато човек е объркан, несигурен, уплашен, трябва да се изследват съхранените в подсъзнанието му образи от миналото.

3. Когато човек е объркан, несигурен, уплашен, чрез определени стимули се подкрепя да преодолее състоянието си и да изгради нови навици.

Прочетете текста и изпълнете задачите към него (от 35. до 38. включително)

„Историята е свързана с времето. За времето могат да се кажат различни неща. То притежава различен смисъл и е нужно да се правят разлики. [...] Космическото време се символизира с кръг. То е свързано с движението на земята около слънцето, с

изчислението на дните, месеците и годините, с календара и часовете. [...] Но човекът е същество, което живее в няколко измерения на времето, в няколко плана на съществуване. Човекът не е само космическо, природно същество, подчинено на космическото време и движещото се по кръговрат. Човекът е и историческо същество. Историческият живот е действителност от друг вид в сравнение с природата. [...] Времето в историята също е обективирано, но е свързано с по-дълбоки пластове на човешкото съществуване. Историческото време е устремено към бъдещето. Това е едната страна, която го създава. Но има и друга страна. Историческото време е неотделимо от миналото, от традицията, която свързва времената.

[...] Освен космическо и историческо време, обективирани и подчинени на измерване, макар и по различен начин съществува и екзистенциално, дълбинно време. Не бива да си представяме екзистенциалното време напълно откъснато от космическото и историческото време. То е скок от едно време в друго. [...] То е вътрешно време, не екстериоризирано в пространството, не е обективирано. То е време от света на субективността, а не на обективността. Екзистенциалното време не се изчислява по математически начин, не се събира и не се дели. Неговата безкрайност е качествена, а не количествена. [...] Продължителността на екзистенциалното време няма нищо общо с продължителността на обективираниятo време, космическо и историческо. Неговата продължителност зависи от напрежението на преживяванията в дълбочините на човешкото съществуване. Кратки минути се преживяват като безкрайност, и то в противоположни насоки - и като страдание, и като радост, и възторг. [...] Всичко, което се извършва в екзистенциалното време върви по вертикална линия, а не по хоризонтална.“

Николай Бердяев, *За робството и свободата на човека*; IV глава

35. В свитъка за свободните отговори запишете кои са основните видове време според текста на Бердяев.

36. В свитъка за свободните отговори напишете срещу съответното съждение (или буквата, която го означава) дали е вярно (ДА) или невярно (НЕ):

- А) Безкрайността на екзистенциалното време е количествена, а не качествена.
- Б) Човекът живее в посочените три форми на времето.

37. Посочете най-малко три характеристики, които според Бердяев са присъщи на екзистенциалното време?

38. С кое време ще свържете всеки от следните изрази според текста на Бердяев:

- А) „Аристотел е философ от времето на Античността.“
- Б) „Съгласно статистиката, времето в България през юли е най-топло.“
- В) „Времето е в нас и ние сме във времето.“

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

27.08.2021 г. – Вариант № 2

МОДУЛ 3

Време за работа – 120 минути

В свитъка за свободните отговори напишете философско есе по един от зададените фрагменти!

1. „Тъй като не можем със сигурност да знаем каквото и да е, просто не си струва да търсим сигурност; струва си обаче да търсим истината.“

Карл Попър

2. „Смисълът на живота винаги се променя, но никога не престава да съществува.“

Виктор Франкъл

3. „Философията не само, че е нещо рационално, но е и истинската стопанка на разума.“

Мартин Хайдегер

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО

ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

27.08.2021 г. – ВАРИАНТ № 2

КЛЮЧ С ВЕРНИТЕ ОТГОВОРИ

Въпрос	Отговор	Точки
1	А	1
2	Б	1
3	А	1
4	В	1
5	Б	1
6	В	1
7	В	1
8	Б	1
9	А	1
10	Б	1
11	В	1
12	Б	1
13	Б	1
14	А	1
15	Г	1
16	Б	1
17	Г	1
18	Б	1
19	А	1
20	Б	1
21	В	1
22	Б	1
23	А	1
24	В	1
25	Г	1
26	В	1
27	А	1
28	Г	1
29	Б	1
30	Б	1

Задача 31 – 2 точки

Хуманистичната психология

Задача 32. – 4 точки

1. Импликация: Ако се храня разумно, то се грижа за здравето си.
2. Конюнкция - Храня се разумно и се грижа за здравето си

Задача 33. – 4 точки.

- А) – емпиризъм
- Б) – рационализъм
- В) – ниҳилизъм
- Г) - скептицизъм

Задача 34. – 6 точки

1. – хуманистична психология
2. – психоанализа
3. - бихевиоризъм

Задача 35. - 3 точки

Според текста на Бердяев основните видове време са три – космическо, историческо, екзистенциално

Задача 36. – 4 точки

- А) Безкрайността на екзистенциалното време е количествена, а не качествена. НЕ
- Б) Човекът живее в посочените три форми на времето. ДА

Задача 37. – 6 точки

Възможни отговори:

- Вътрешно време
- Не е обективно, т.е. субективно
- Не може да се измери количествено, а само качествено - чрез интензивността и дълбочината на преживяването
- Неговата продължителност зависи от напрежението на преживяванията в дълбочините на човешкото съществуване
- Движението се извършва по вертикална линия, а не по хоризонтална
- Кратки минути се преживяват като безкрайност
- Не се изчислява по математически начин
- Не се събира и не се дели

Задача 38. – 6 точки

- А) „Аристотел е философ от времето на Античността.“ – историческо време

Б) „Съгласно статистиката, времето в България през юли е най-топло.“ – космическо

В) „Времето е в нас и ние сме във времето.“ – екзистенциално време

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ФИЛОСОФСКО ЕСЕ (35 точки)

- 1.** Ниво на разпознаване на философската проблематика (философските проблеми), заложена/и във фрагмента – до **5** точки;
- 2.** Ниво на философска осмисленост и интерпретация на проблемите – до **10** точки;
- 3.** Ниво на употреба и владееене на логическия и понятиен инструментариум при формулиране на позиция и излагане на аргументация в нейна подкрепа – до **10** точки;
- 4.** Степен на самостоятелност при тълкуването на проблема във фрагмента – до **7** точки;
- 5.** Ниво на езикова и стилистична култура – до **3** точки